

Záznam z workshopu konaného při příležitosti tvorby nových závazků vůči iniciativě Partnerství pro otevřené vládnutí

v pátek dne 4. května 2018 od 09:10 do 11:30
v budově Úřadu vlády ČR (Strakova akademie), starý tiskový sál

Přítomní: dle prezenční listiny

Průběh jednání:

Jednání zahájil Mgr. Bc. Dalibor Fadrný, vedoucí Oddělení boje s korupcí, který přivítal přítomné na workshopu k přípravě Akčního plánu Partnerství pro otevřené vládnutí (dále jen „AP“) na období let 2018–2020. Tento workshop, jakož i workshop, který se bude konat 12. června 2018, jsou důležitými událostmi při přípravě samotného AP, který bude schvalovat vláda. Partnerství pro otevřené vládnutí (dále jen „OGP“) je rychle se rozvíjející mezinárodní iniciativa, které je ve vyspělých demokraciích věnována značná pozornost. Mgr. Bc. Dalibor Fadrný zdůraznil, že hlavním přínosem OGP je mj. spolupráce a komunikace veřejného sektoru s odbornou veřejností. Pro ČR se jedná o iniciativu spíše doplňkovou, sloužící k větší akcentaci prvků transparentnosti (jednak v rámci boje s korupcí, jednak v problematice otevřených dat).

Následně workshop moderoval Ing. František Kučera, který zrekapituloval vývoj zapojení ČR v OGP. Zrod se datuje v USA v roce 2010. Česká republika přistoupila v roce 2011. V současné době má OGP 89 členů, z čehož tvoří 74 národní státy a 15 lokální samosprávy. Mezi základní zásady fungování této iniciativy patří otevřenost (primárně bylo cílem umožnit občanské společnosti / nestátnímu sektoru vést s veřejnou správou účelný dialog vedoucí k prezentování svých potřeb a naopak aby měl veřejný sektor lepší informace pro přijímání svých rozhodnutí). Mělo by se tak dít formou neustálých konzultací (jak při přípravě dvouletých národních akčních plánů, tak v průběhu jejich plnění), případně i formou spolurozhodování či podílení se na rozhodovacím procesu. Určitou podobnost lze sledovat v procesu RIA, kde jsou při přípravě právních předpisů povinné konzultace. Dále popsal vytváření sebehodnotících zpráv, jakož i hodnocení tzv. Nezávislého hodnotícího mechanismu (IRM) – nezávislá oponentura z úrovně OGP prostřednictvím národního „výzkumníka“. Nejvíce institucionalizovanou formou povinného dialogu je tzv. „*multi-stakeholder forum*“ (dále jen „fórum“), kdy tuto roli v ČR plní Pracovní komise předsedy Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí k otevřenému vládnutí a transparentnosti státní správy (dále jen „Komise“). Tato komise byla rozšířena tak, aby v čele stál zástupce vládního sektoru s dostatečnou rozhodovací pravomocí (náměstek pro řízení Sekce Legislativní rady vlády) a bylo dosaženo paritního zastoupení členů za vládní a nevládní sektor. Podle nových Standardů OGP pro participaci a spoluvytváření musí být rovněž fungování fóra flexibilnější, proto se nově bude Komise scházet v době vytváření národního AP minimálně 1x měsíčně, poté 1x za 3 měsíce.

Ing. František Kučera shrnul závazky předchozího (třetího) AP a jejich plnění, resp. obsahovou náplň: 1) implementace přijatého zákona o státní službě zajišťujícího odpolitizování, profesionalizaci a stabilizaci státní správy do praxe, 2) zpřístupnění dat a informací (zahrnující otevření prioritních datových sad veřejné správy a jejich doplnění na základě veřejných konzultací, podpora rozvoje ekosystému otevřených dat veřejné správy ČR a vytvoření Národní strategie otevřeného přístupu k vědeckým informacím na léta 2017–2020) a 3) vytváření bezpečných komunit (zahrnující podporu dobrovolnictví a posilování bezpečnosti na místní úrovni). Princip všech závazků je nacházet v činnosti veřejné správy

prostor, kdy je možno se obrátit na partnery (z vládního i nevládního sektoru), otevřít debatu nevládního sektoru s vládním sektorem, spolupvytvářet a spolupodílet se na realizaci závazků a projektů.

Ing. Miloslav Bradna (Ministerstvo průmyslu a obchodu) se dotazoval, zda AP na období let 2018–2020 je tříletý, anebo dvouletý, jak bylo prezentováno. Mgr. Dalibor Fadrný odpověděl, že jde o dvouletý závazek, protože rozhodné období nového AP je od září 2018 do srpna 2020.

Mgr. Tamara Kováčová (EDUin a Aliance pro otevřené vzdělávání) upozornila na Národní strategii přístupu k vědeckým informacím, která sice vznikla, obsahově to je text o „open access“, ale neplynou z ní žádné další závazky – ty měly být v akčním plánu, který však dosud není. Formálně byl úkol splněn, ale vzniklý dokument je zcela bezzubý. Dotazovala se, jestli při přípravě formulace dalších závazků existují nějaká pravidla, která eliminují možnost vytvoření závazku, který bude plněn jen formálně. Ing. František Kučera reagoval, že primárním nástrojem v celé části implementace je dialog gestora závazku s tím, koho se závazek týká. Aby potřebný dialog byl efektivnější, došlo v souladu s požadavky OGP a dobrou praxí ke změnám na úrovni Komise, jak je popsáno výše. Mgr. Bc. Dalibor Fadrný doplnil, že po přijetí závazku bývá mj. posílena role předkladatele v legislativním procesu.

Ing. František Kučera následně představil harmonogram přípravy 4. AP:

- **6. dubna 2018:** zahájení veřejných konzultací k 4. AP v délce 2 týdnů (sběr návrhů nových závazků).
- **4. května 2018:** veřejný workshop ve Strakově akademii Úřadu vlády ČR k vypořádání návrhů nových závazků. Ukončení sběru návrhů nových závazků.
- **První polovina května 2018:** individuální konzultace s gestory navrhovaných závazků.
- **Druhá polovina května 2018:** výběr závazků do 4. AP a předložení první verze 4. AP do mezirezortního připomínkového řízení a současně do veřejných konzultací v délce 2 týdnů.
- **12. června 2018:** veřejný workshop ve Strakově akademii Úřadu vlády ČR k vypořádání připomínek.
- **30. června 2018:** předložení 4. AP vládě ČR ke schválení.
- **První polovina července 2018:** veřejný workshop ve Strakově akademii Úřadu vlády ČR nebo tisková konference ke spuštění 4. AP.
- **Srpen 2018:** odeslání 4. AP v českém i anglickém jazyce Řídícímu výboru OGP.

Poté Ing. František Kučera představil kritéria závazků OGP. **Principy OGP** zahrnují:

1) **transparentnost** (poskytování informací veřejnosti, která je do té doby neměla možnost získat, nebo přístup k nim byl složitý; poskytování informací v přehlednější, strukturovanější podobě tak, aby práce s výstupy co nejlépe dostupné),

2) **odpovědnost** (snaha nabídnout veřejnosti mechanismus toho, aby dávala zpětnou vazbu, jak procesy probíhají, jak je nakládáno s veřejnými prostředky, vytvoření dostatečného prostoru – workshopy, weby,...),

3) **participaci občanů** (snaha co nejvíce zapojit veřejnost do rozhodovacího procesu, jakým způsobem jsou přijímána rozhodnutí – snaha získat zpětnou vazbu, nejde o to za každou cenu připomínky veřejnosti akceptovat),

4) **technologie a inovace** (šíření dobré praxe, což usnadní práci ostatních) a

5) **integraci nejvyšších standardů do státní správy** (poskytování kvalitních služeb tak, aby služby byly poskytovány v souladu s nejlepší praxí).

Jednotlivé závazky by měly zapadnout do některé z tzv. **velkých výzev**, které obsahují těchto 5 základních rámcových oblastí: 1) zlepšování veřejných služeb, 2) zvyšování veřejné integrity, 3) hospodárnější nakládání s veřejnými zdroji, 4) vytváření bezpečnějších komunit a 5) zvyšování korporátní zodpovědnosti. K tomu bylo doplněno, že OGP přistoupilo k tzv. Cílům udržitelného rozvoje OSN.

Závazky musejí obstát v tzv. SMART testu, tj. musejí být specifické (**S**pecific), měřitelné (**M**asurable), s jasně vymezenou odpovědností (**A**nswerable), relevantní k některému z principů OGP (**R**elevant) a časově ohraničené (**T**ime-bound).

Mezi benefity pro gestory závazků náleží mj. to, že gestor má možnost konzultovat v průběhu implementace závazku s ostatními členskými státy, nevládními organizacemi a odborníky (přímo, konference, semináře), má možnost účastnit se jednání pracovních skupin složených ze států implementujících podobné závazky nebo má možnost efektivnější prezentace činností v rámci naplňování závazku na mezinárodní scéně.

Ing. Lubor Barnáš (Ministerstvo obrany) se vrátil k otázce vyhodnocení předchozího (tj. třetího) AP, resp. nesplnění jednoho úkolu souvisejícího s výzkumem – neměly by být přijímány závazky jen pro forma tak, že něco musí být, když lze úspěšně předpokládat, že konkrétní závazek nebude splněn. Dále poukázal na to, že nestačí, aby závazek splnil alespoň jeden princip OGP (např. když bude naplňovat inovace, že nemusí naplnit princip odpovědnosti), když bylo zároveň řečeno, že musí být jednoznačně stanovena odpovědnost za plnění v rámci SMART. Odpovědnost je základ všeho. Nebylo by správné posléze deklarovat, že z různých důvodů něco nebylo splněno – závazky je nutno stanovit smysluplně (chce to zodpovědně vyhodnotit, jak byly závazky v předchozích třech AP ne/(s)plněny a zda jsme se z toho poučili při formulování dalšího období). Ing. František Kučera vysvětlil, že začlenění do jednoho z principů OGP (tj. mj. odpovědnosti), jde o zavádění principů odpovědnosti v rámci tematické oblasti či zlepšování prvků odpovědnosti v tematické oblasti (nejde o odpovědnost gestora za plnění závazku, jako tomu je v rámci SMART).

Po přestávce Ing. František Kučera prezentoval některé závazky OGP z jiných členských států – např. otevřené zadávání veřejných zakázek, kdy byly přijaty standardy, ke kterým je možno se připojit (zveřejnění celého procesu formou standardizovaných otevřených dat; zkracují se doby, ve kterých se přezkoumává chybný postup; díky zveřejňování otevřených dat v rámci zadávacího řízení se dle statistiky hlásí v průměru více uchazečů atd.). Dále se jedná např. o závazek efektivnějšího vynakládání prostředků ve školství, participativní rozpočty na lokální úrovni a jejich kontrola, v oblasti boje s korupcí se jedná o vytváření registrů skutečných vlastníků, nakládání s nerostným bohatstvím). Pro podrobnosti odkázal na <https://www.opengovpartnership.org/>, kde jsou uvedeny všechny členské státy, jejich závazky a stav jejich plnění.

Následně Ing. František Kučera představil dva již obdržené návrhy nových závazků:

1) **Zavádění principů řízení kvality ve služebních úřadech** (v rozsahu kritérií zlepšování nebo v rozsahu komplexních metod řízení kvality) – navrhovatel: Sekce pro státní službu Ministerstva vnitra. Indikátor pro sledování: Počet služebních úřadů se zavedenými kritérii zlepšování dle usnesení vlády ze dne 4. dubna 2018 č. 214.

2) **Sjednotit strukturu** (nikoliv designové provedení) **internetových stránek státních úřadů** – navrhovatel: Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře.

V rámci diskuze vystoupili:

JUDr. Lukáš Králík, Ph.D. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže) k závazku sjednocení struktury stránek sdělil, že jde o návrh velmi účelný, protože by to usnadnilo i práci uvnitř státní správy (poukázal na soubor povinně zveřejňovaných informací podle zákona č. 106/1999 Sb. či sjednocení odkazů na protikorupční problematiku na internetových stránkách rezortů). K plnění závazku by mělo stačit usnesení vlády. Ing. František Kučera sdělil, že forma usnesení vlády to bude vždy, protože samotný AP je schvalován vládou, ale zpočátku by mohlo postačit dobrovolné přihlášení se k tomuto závazku (jako pilotní projekt). K tomu Mgr. et Mgr. Lenka Mlynařík Habrnálová upozornila, že Ministerstvo spravedlnosti spustilo nové internetové stránky, je možné, že z podobných důvodů nemusí být ohlas u jednotlivých resortů zcela pozitivní. Stálo by ovšem za to, identifikovat ty části internetových stránek rezortů, které by měly být sjednoceny (kontakty, struktura, vedení,

zveřejňování životopisů představených apod.). V ostatním je každý rezort specifický, proto by se těžko hledala jednotná struktura společná pro všechny rezorty. Ing. František Kučera doplnil, že by mohl závazek znít „vytvořit platformu (např. Komisi), kde by rezorty mohly spolu konzultovat, které části by bylo možno sjednotit, včetně získání zpětné vazby od neziskového sektoru nebo veřejnosti“.

Mgr. Tamara Kováčová (EDUin) položila praktický dotaz – zda platí, že přijímání závazků končí právě 4. května 2018 či bude možné závazky zasílat ještě později. Dále se dotazovala na podobu, v jaké mají být návrhy závazků zasílány (formulář). Ing. František Kučera sdělil, že existuje formální tabulka, kterou se zavázal rozeslat všem účastníkům do mailu, a požádal, aby byl formulář, který vyžaduje vyplnit všechny relevantní informace, respektován. Termín skutečně končí 4. května 2018, protože následně budou projednávány konkrétní závazky s jejich budoucími gestory. Cílem ale je, aby prostor pro projednávání závazků byl kdykoli v průběhu implementačního procesu (zejména v rámci Komise).

PhDr. Radim Bureš (EY) vznesl úvahu, co udělat v oblasti státních firem, a poukázal na nově vytvořené protikorupční ISO 37001. Navrhl jako závazek přijmout a certifikovat ISO 37001 ve státních firmách.

Mgr. Tamara Kováčová (EDUin) upozornila na potřebu navrhnout závazek, aby byly uveřejňovány digitální obsahy, které byly podpořeny z veřejných prostředků a které by byly zveřejněny s licencí creative commons, která umožňuje další úpravy, sdílení, remixy, čímž se zjednoduší přístup aktérů ve vzdělávání. Tento závazek je už obsažen ve Strategii digitálního vzdělávání a ve Strategii digitální gramotnosti, kde se však plnění nedaří dle harmonogramu realizovat. Gestorem by mělo být Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Mgr. et Mgr. Lenka Mlynařík Habrnálová (Ministerstvo spravedlnosti) sdělila, že ministerstvo každoročně zveřejňuje výroční statistickou ročenku českého soudnictví. Nově tato ročenka už bude doplněna o nová data a navrhla, aby byl dán prostor pro zpětnou vazbu čtenářů ročenky.

JUDr. Lukáš Králík, Ph.D. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže) jako soukromá akademická osoba navrhl závazek zveřejňovat pravomocná rozhodnutí nižších soudů. Gestorem by mělo být Ministerstvo spravedlnosti. Základem je to, že Ministerstvo spravedlnosti v roce 2011 vydalo instrukci o evidenci rozhodnutí vrchních a krajských soudů do databáze eJudikatura. Dále poukázal na vládou potvrzený závazek naplňovat Strategii eJustice 2015–2020 – zpřístupňování veškerých pravomocných rozhodnutí všech soudů. Zdrojem budiž i výroční zpráva veřejné ochránkyně práv za rok 2016. Tento závazek naplňuje min. 2 principy OGP – technologie a inovace a transparentnost. Poukázal na dlouhodobou bezproblémovou praxi nejvyšších soudů jak v ČR, tak na Slovensku, takže by to neměl být ani technický problém.

Mgr. et Mgr. Lenka Mlynařík Habrnálová (Ministerstvo spravedlnosti) sdělila, že tento závazek ministerstvo podporuje, avšak důvod prozatímního nenavržení ze strany Ministerstva spravedlnosti do AP by mohl být časový harmonogram (zda by byl závazek během 2 let zcela splněn). Ing. František Kučera doplnil, že není problém závazek zahrnout do AP již nyní s tím, že jeho splnění přesáhne aktuální období pro plnění (že bude následovat navazující rozvíjející závazek).

Mgr. Tamara Kováčová (EDUin) navrhla ještě jeden závazek týkající se otevřených dat ve vzdělávání – otevřít datové sady týkající se státních maturit a přijímacích zkoušek.

Ing. František Kučera přednesl námět na závazek spočívající ve zvýšení povědomí o problematice oznamovatelů protiprávního jednání (whistleblowerů), zavedení dialogu k tomuto tématu, případně v debatě nad návrhy k ochraně oznamovatelů.

JUDr. Nora Šejdová (Svaz průmyslu a dopravy ČR) k ochraně oznamovatelů sdělila, že se jedná o důležitý úkol, ale že je stávající ochrana v zákoníku práce dostatečná.

Ing. František Kučera závěrem všem poděkoval za aktivní účast a návrhy a jednání ukončil v 11:30 h.

Zapsal: JUDr. Jan Horník, Ph.D.

Schválil: Mgr. Bc. Dalibor Fadrný